

**UCHWAŁA NR 272/XXXV/21
RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ RUDZIE**

z dnia 26 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowa Ruda na lata 2021 - 2025

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020, poz 713, zm. Dz.U. z 2020r. poz.1378), art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.Dz.U. z 2020 poz. 218, zm. Dz.U. z 2020 poz.956) Rada Miejska w Nowej Rudzie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowa Ruda na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Nowa Ruda.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Behan

***GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
NA LATA 2021 - 2025***

Nowa Ruda 2021

1. WPROWADZENIE	3
2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚWIETLE PRZEPISÓW PRAWNYCH	4
3. POJĘCIE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY	6
4. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY	11
5. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	13
6. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY	16
7. ZASOBY INSTYTUCJONALNE	24
8. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	28
9. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ	31
10. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	32

1. WPROWADZENIE

STOP PRZEMOCY DOMOWEJ

Realizując obowiązek wynikający z art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie opracował Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie na lata 2021- 2025.

W gminie miejskiej Nowa Ruda dotychczas realizowano program przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Nr 344/XLI/13 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 18 grudnia 2013. Miał on na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy, rozwój działań profilaktycznych oraz działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc. Z uwagi na zakończenie czasu jego realizacji, a przede wszystkim na potrzebę dbania o rodziny dotknięte przemocą domową, należy te działania kontynuować i korygować, by ograniczać problemy i skalę skutków przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że zwalczanie przemocy domowej jest zjawiskiem wielce skomplikowanym, gdyż do aktów przemocy dochodzi między osobami, które łączy bliska relacja.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie ma przed wszystkim przeciwdziałać przemocy poprzez działania mające na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na zjawisko przemocy w rodzinie, podejmowanie odpowiednich działań wobec osób dotkniętych przemocą jak i stosujących przemoc, zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych zajmujących się przemocą w rodzinie.

2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚWIETLE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oparty jest przede wszystkim na założeniach:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. /Dz.U. z 1997r. poz.78/

Rozdział drugi „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” gwarantuje każdemu nietykalność osobistą, cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. /Dz.U. z 2015r. poz.1390/

Ustawa ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Określa pojęcie przemoc, zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jak również zasady postępowania wobec osób doznających przemocy jak i stosujących przemoc.

Niniejszy Program powiązany jest również:

◆ Ustawą z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny /Dz.U. z 2016r. poz.1137 ze zm./

Ustawa uznaje przemoc za przestępstwo za które grozi kara.

◆ Ustawą z 26 października 1982r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / Dz.U. z 2016r. poz. 487/

Ustawa jako jedno ze skutecznych środków przeciwdziałania alkoholizmowi wskazuje na potrzebę kształtowania polityki społecznej poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Nakłada także na samorząd gminny, w ramach działań związanych z profilaktyką antyalkoholową, obowiązek udzielania rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym pomocy prawnej i psychospołecznej.

◆ Ustawą z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej / Dz.U. z 2020r. poz.1876/

Ustawa ta określa zadania jednostek i pracowników pomocy społecznej w zakresie udzielania pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu przemocy w rodzinie (art.7).

◆ Ustawą z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (tzw. "ustawa antyprzemocowa") /Dz.U. z 2020 poz.956 /

Jednym z najważniejszych uregulowań ustawy jest możliwość natychmiastowego izolowania sprawców przemocy domowej od ofiar. Zgodnie z przepisami „ustawy antyprzemocowej” policjant

posiada uprawnienie wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenie wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Ten nakaz lub zakaz policjant będzie wydawał w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie lub podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu. Nakaz policyjny będzie trwał 14 dni, a o jego przedłużeniu będzie decydował sąd.

◆ Rozporządzeniem Rady Ministrów z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” /Dz.U. nr 209, poz. 1245/

◆ Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy (Dz. U. Nr 201, poz. 1334);

◆ Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 /Monitor Polski z dnia 5 marca 2021r. Uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021r./
Sam program nie jest aktem prawnym powszechnie obowiązującym; ma zwrócić uwagę na zjawisko przemocy w rodzinie. Nakłada on na wszystkie szczeble administracji publicznej obowiązek realizacji długofalowych zadań ukierunkowanych na zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, które obejmować powinny cztery nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców, a mianowicie działania: uprzedzające, interwencyjne, wspierające, oraz korekcyjno-educacyjne.

◆ Uchwałą nr X/98/2015 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 23 grudnia 2015 w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020

3. POJĘCIE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Rodzina powinna być najważniejszym miejscem w rozwoju człowieka, gdzie kształtuje się jego tożsamość, osobowość, poglądy, wartości, styl życia. Dom rodzinny kojarzony jest zazwyczaj jako bezpieczne i ciepłe miejsce, pełne miłości i opieki, schronienie przed złem zewnętrznego świata. Tymczasem dla wielu ludzi dom rodzinny to miejsce lęku, cierpienia, poniżania- miejsce przemocy. Zjawisko to określane jest terminem "przemoc w rodzinie" lub nieco łagodniej brzmiącym "przemoc domowa".

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie śmierć, ból psychologiczny zaburzenia w rozwoju lub deprywację. - przemoc domowa -*"każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka rodziny bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego osobowości"*.

W polskim systemie prawnym przemoc została zdefiniowana w art.2 ust.2 ustawy z dnia 29.07.2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Stanowi że przemoc w rodzinie to *"jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą."*

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podaje, że *"przemoc domowa to działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym z wykorzystywaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy; godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne czy psychiczne powodując u nich szkody lub cierpienie."*

Przemoc jest działaniem zamierzonym, w którym człowiek wykorzystując przewagę sił / fizyczną, ekonomiczną, psychiczną/ narusza prawa, godność i dobra osobiste innego człowieka powodując cierpienie oraz ból czy też narażając zdrowie i życie.

W pojęciu przemocy w rodzinie mieszczą się takie sytuacje jak : przemoc pomiędzy małżonkami czy partnerami, przemoc dorosłych wobec pozostających pod ich opieką osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych, przemoc dorosłych wobec dzieci, przemoc dzieci wobec rodziców.

Z obserwacji życia społecznego czy też badań dotyczących rodziny wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Mimo wielu kampanii oddziałujących na świadomość

społeczeństwa, dyskusji poświęconych temu zjawisku, przemoc często traktowana jest jako temat wstydlivy, skrywany w przysłowiowych czterech ścianach domu. Ofiary obawiają się składać formalne skargi lub skargi już złożone wycofują, a świadkowie przemocy na ogół nie chcą interweniować. Bo to nie organizacje, instytucje społeczne czy policja mają najbardziej bezpośredni wpływ na ochronę ofiar przemocy i działania sprawców. Pierwsza linia obrony leży w gestii świadka przemocy; to on najczęściej słyszy i widzi co dzieje się w najbliższym otoczeniu.

Brak obojętności świadka przemocy to najlepszy sposób na niemożność ukrycia problemu; sprawca przemocy dostaje sygnał o braku społecznego przyzwolenia na przemoc co powoduje, że nie będzie czuł się pewnie i bezkarnie.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną innych dysfunkcji w rodzinie. Na występowanie przemocy w rodzinie ma wpływ wiele różnych czynników, które w rodzinie mogą występować samodzielnie lub łączą się w różnych zestawieniach i wzajemnie się przenikają. Agresja, przemoc potrzebują pewnych czynników, które je wywołują; czynników, które zwiększają ryzyko popełnienia przemocy lub bycia jej ofiarą. Elementem, który przyczynia się do przemocy w rodzinie jest stres związany z problemami natury socjalnej czy ekonomicznej. Niskie zarobki, bezrobocie, złe warunki mieszkaniowe, zatłoczenie mieszkań- czynniki te wpływają negatywnie na relacje międzyludzkie.

Czynniki indywidualne związane z jednostką i jej historią np. edukacja, wiek, sposób wychowania, środowisko wychowania, czynniki biologiczne i genetyczne do których należy m. in. dziedziczenie zaburzeń i chorób psychicznych, zaburzenia pourazowe

Najbardziej obserwowalnymi czynnikami wzmagającym przemoc są środki uzależniające takie jak alkohol i narkotyki. W momencie zażycia tych środków, człowiek przestaje panować w pełni nad swoim zachowaniem, nie przestrzega norm i zasad.

Wyodrębnia się następujące formy przemocy:

***przemoc
fizyczną***

Są to działania mające na celu zadanie fizycznego bólu ofierze poprzez naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Zalicza się do nich np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, kopanie, uderzanie, szarpanie, duszenie. Przemoc taka wyraża się w postaci otwartej agresji skierowanej na dziecko, rodzica bądź inną osobę wspólnie zamieszkującą. Przemocy fizycznej zawsze towarzyszy przemoc psychiczna.

***przemoc
psychiczną***

Są to działania zmierzające do naruszenia godności osobistej w sferze psychicznej i emocjonalnej. Następuje sprawowanie przez sprawcę kontroli nad ofiarą poprzez np. poniżanie, szantaż emocjonalny, odrzucenie, upokarzanie, wyśmiewanie, manipulowanie dla własnych celów, wzbudzanie poczucia winy, nieposzanowanie godności, degradacja werbalna (czyli używanie wulgarnych i obraźliwych słów, wyzywanie, poniżanie, zawstydzanie), ograniczenie snu i pożywienia, straszenie, groźby. Przemoc psychiczna to także izolacja społeczna czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi.

Przemoc psychiczna może występować bez udziału przemocy fizycznej.

***przemoc
ekonomiczną***

Są to działania mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego osoby doświadczającej przemocy od sprawcy polegające na np. odbieraniu zarobionych pieniędzy, zakazywaniu pracy zarobkowej, niezaspokajaniu czy też lekceważeniu podstawowych potrzeb rodziny, kontrolowaniu wydatków, ograniczaniu możliwości korzystania ze wspólnych dóbr materialnych, np. mieszkania czy samochodu.

***przemoc
seksualną***

Są to działania zmuszające osobę do aktywności seksualnej wbrew jej woli. A także różnego rodzaju niechciane zachowania w celu zaspokojenia potrzeby seksualnej sprawcy w ramach związku lub poza nim poprzez nieakceptowane praktyki seksualne, sadystyczne formy współżycia, wykorzystywanie seksualnie dzieci, osób niepełnosprawnych fizycznie lub intelektualnie; to także zmuszanie do prostytucji, kazirodztwo.

zaniedbanie

Nazywane jest ukrytą formą przemocy. Są to działania polegające na ciągłym niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych, co uniemożliwia prawidłowy rozwój zdrowotny, społeczny, intelektualny i emocjonalny. Oznacza także pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia. Najczęściej ta forma dotyka dzieci, osoby starsze czy niepełnosprawne.

Podkreślić należy że zazwyczaj wszystkie opisane formy przemocy są ze sobą powiązane i wywierają wpływ na wszystkich członków rodziny. Rzadko występuje sytuacja, że stosowana jest tylko i wyłącznie jedna forma przemocy.

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym ; zwykle powtarza się według określonych cykli opisanych w 1979r. przez Leonore Walker, następujących po sobie:

– faza narastającego napięcia- jest to początek cyklu, czas wzrostu napięcia oraz natężenia sytuacji konfliktowych. Zachowanie osoby stosującej przemoc charakteryzuje się napięciem i stałym poirytowaniem; nawet drobiazg może wywołać awanturę. Ofiara przemocy stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie,

– faza ostrej przemocy- cykl, w którym następuje wyładowanie agresji. Jest to faza eksplozji i ostrych incydentów bicia i przemocy. Osoba stosująca przemoc jest gwałtowna, wpada w szal i wyładowuje się. Ofiara doznaje zranień fizycznych i psychicznych,

– faza miodowego miesiąca – cykl, w którym następuje okres skruchy. Osoba stosująca przemoc po wyładowaniu się często zdaje sobie sprawę, że zrobiła źle i stara się to naprawić; usprawiedliwia swoje zachowywanie, szuka wytłumaczenia, staje się inną osobą. Ofiara zaczyna wierzyć, że partner się zmienił i że przemoc była incydem. Faza ta wkrótce przemija i wszystko zaczyna się od nowa; jednak przemoc w kolejnym cyklu staje się gwałtowniejsza i dłuższa.

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko wskazanie definicji i form ale także ukazanie jej skutków. Skutki przemocy w rodzinie najczęściej są bezpośrednie, od razu widoczne, ale też często są nieświadomione, odległe; ujawniają się po wielu latach. Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie niesie ze sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu: ofiar, sprawców, a także dla świadków.

Skutki przemocy domowej można podzielić na:

- skutki indywidualne- ofiary przemocy doznają urazów fizycznych, kalectwa, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależniają się od substancji psychoaktywnych, mają trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwa i bezdomności.
- skutki społeczne- to destrukcja całego systemu rodzinnego. Przemoc w rodzinie dotyka nie

tylko tych, którzy bezpośrednio jej doświadczą. Dzieci wychowujące się w rodzinie, w której występuje przemoc nie mają zaspokojonej potrzeby bezpieczeństwa; przeżywają wiele negatywnych uczuć typu: poczucie winy, lęk wstyd. Często sięgają po środki uzależniające, identyfikują się / zwłaszcza chłopcy/ ze sprawcą przemocy i zaczynają się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi. Dorośli, którzy doświadczyli przemocy, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica.

- skutki ekonomiczne – związane są z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc poprzez ponoszenie nakładów przez instytucje bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy takich jak np. policja, pomoc społeczna, służby zdrowia, oświata.

4. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty. Została ona opracowana przez Komendę Główną Policji oraz Komendę Stołeczną Policji przy współpracy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pojawiła się w 1998r. jako narzędzie pracy policjantów, którym posługiwali się w przypadkach podejrzewania przemocy w rodzinie. Procedura ta na przestrzeni lat ewaluowała. Po sześciu latach Niebieska Karta trafiła do pomocy społecznej. Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011r. w sprawie Procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta /Dz.U. z 2011r. nr 209 poz.1245/ umożliwiło także wypełnianie kart przez przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia.

Głównym celem procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie, jak również stworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Procedura Niebieskiej Karty z jednej strony ma charakter interwencyjny, z drugiej opiera się na pracy długoterminowej i obejmuje szereg czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, a mianowicie:

- interwencję kryzysową oraz wsparcie,
- poradnictwo medyczne (badanie lekarskie w celu ustalenia uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydanie stosownego zaświadczenia),
- wsparcie psychologiczne, prawne, zawodowe, rodzinne i socjalne,
- monitoring zmieniającej się sytuacji
- działania podejmowane przez specjalistów mających na celu zmianę zachowania sprawcy (uświadomienia sprawcy przemocy konsekwencji stosowania przemocy, działania edukacyjne, zobowiązania do leczenia odwykowego, zastosowanie środków zapobiegawczych, takich jak np.: nakaz opuszczenia przez sprawcę lokalu, w którym zamieszkuje wspólnie z pokrzywdzonym, dozór policji, czy tymczasowe aresztowanie, zakaz zbliżania się, zobowiązanie sprawcy przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym/.

Zaznaczyć należy, że podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Formularz "Niebieskiej Karty" składa się z 4 części:

"Niebieska Karta - A" to zbiór podstawowych informacji o osobie dotkniętej przemocą i jej sytuacji. Formularz ten zostaje wypełniony przez jednego z przedstawicieli podmiotów

uprawnionych do wypełnienia formularza, który powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, albo w wyniku zgłoszenia. Wszczęcie procedury następuje nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy. Wypełnienie formularza odbywa się w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie bądź bez udziału tej osoby- w przypadku braku możliwości nawiązania z nią bezpośredniego kontaktu.

Po wypełnieniu powyższego formularza ewentualnej ofierze przemocy, a w sytuacji, gdy ofiarą przemocy jest dziecko- rodzicowi, opiekunowi albo osobie zgłaszającej podejrzenie przemocy, przekazuje się formularz "Niebieska Karta – B" / zawierający informacje prawne i praktyczne dla osób dotkniętych przemocą.

Następnie, nie później niż w ciągu 7 dni, formularz "Niebieskiej Karty- A" przekazuje się przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Kopia tego formularza pozostaje u wszczynającego procedurę. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub jego grupy roboczej na posiedzeniu, w obecności osoby co do której istnieje podejrzenie że jest ofiarą przemocy, wypełniają formularz "Niebieska Karta - C" , który zawiera diagnozę sytuacji oraz indywidualny plan pomocy dla ofiary przemocy. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą nie wstrzymuje prac zespołu.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa również osobę podejrzewaną o przemoc i w jej obecności członkowie zespołu lub grupy roboczej wypełniają formularz "Niebieska Karta- D", który zawiera diagnozę sytuacji osoby stosującej przemoc, działania w stosunku do tej osoby oraz podjęte przez nią zobowiązania.

Procedurę zakańcza sytuacja ustania przemocy w rodzinie i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy lub rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań zespołu. Procedurę "Niebieskiej Karty" prowadzi Zespół Interdyscyplinarny, który dla konkretnego przypadku powołuje tzw. Grupę Roboczą, złożoną z przedstawicieli różnych służb najbardziej przydatnych dla tego przypadku /np. pracownik socjalny, przedstawiciel policji, członek komisji alkoholowej, psycholog, przedstawiciel oświaty/.

5. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie gmina podejmuje w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie włączono do zadań własnych gminy zgodnie z nowelizowanymi przepisami ustawy z dnia 9 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2005r. Nr 180 poz.1493 ze zm.). Przepisy znowelizowanej w tym zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obowiązują od roku 2010.

Zespół Interdyscyplinarny w Nowej Rudzie został powołany na podstawie Uchwały Rady Miasta Nowa Ruda z dnia 28.09.2011r. nr 87/XV/11; w dniu 14.11.2011r. odbyło się pierwsze posiedzenie zespołu. Siedziba zespołu mieści się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie. Obsługę organizacyjno - techniczną zespołu zapewnia również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego jest pracownik tutejszego Ośrodka. W skład zespołu obecnie wchodzi:

- pracownik OPS – specjalista II stopnia pracy socjalnej z osobami dotkniętymi przemocą,
- funkcjonariusz policji
- kurator sądowy Sądu Rejonowego w Kłodzku,
- pedagog szkolny jako przedstawiciel oświaty,
- przedstawiciel służby zdrowia.

Taki skład zespołów umożliwia widzenie przedmiotowych spraw z różnej perspektywy (etycznej, społecznej, prawnej, psychologicznej) i rozwiązywanie problemu na wielu płaszczyznach. Niestety od 2019r. w zespole nie ma przedstawiciela Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych, a od 2020r. przedstawiciela organizacji pozarządowej.

Celem głównym Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego tworzy się grupy robocze zajmujące się indywidualnymi przypadkami występowania przemocy domowej. Uruchomienie procedury następuje po wpłynięciu do przewodniczącego zespołu "Niebieskiej Karty-A".

Praca w zespołach roboczych odbywa się na podstawie sporządzonego planu pomocy uwzględniającego zasoby, możliwości i ograniczenia. Należy zaznaczyć, że osoby doznające przemocy nie mają często skonkretyzowanych oczekiwań względem pomocy; chcą zmienić swoje życie, nie wiedzą jednak jakie kroki powinni podjąć.

Działania podejmowane przez przez noworudzki zespół interdyscyplinarny to:

- wsparcie psychologiczne dla osób doznających przemocy i wyrażających zgodę na ten rodzaj pomocy,
- udzielanie szeroko pojętej pomocy prawnej w zależności od sytuacji i potrzeb, wszystkim osobom pokrzywdzonym,
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z osobami doznającymi przemocy, monitorowanie ich sytuacji,
- złożenie wniosków o wgląd w sytuację wychowawczą małoletnich dzieci z rodzin z problemem przemocy,
- kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Rudzie o leczenie przeciwalkoholowe osób doznających przemocy domowej, jak również dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie zawiadomień na Komisariacie Policji w Nowej Rudzie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania,
- umieszczanie osób doznających przemocy, wymagających i wyrażających zgodę na ten rodzaj pomocy, w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu,
- kontrolowanie przez Policję zachowania sprawców w miejscu zamieszkania,
- przeprowadzanie rozmów o charakterze ostrzegawczy i uświadamiającym z sprawcami przemocy jak również proponowanie im udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w przypadku przemocy domowej w środowisku lokalnym, udzielanie wywiadu dla lokalnego tygodnika, rozpowszechnienie ulotek, zorganizowanie konkursu plastycznego dla szkół pt.;"Porozumienie bez przemocy", szkolenie pedagogów szkolnych z zakresu procedury "Niebieskiej Karty".

Niewątpliwie utworzenie i praca zespołu interdyscyplinarnych to najmocniejszy punkt w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przynoszący korzyści zarówno rodzinom objętym pomocą jak i członkom zespołu.

Korzyści dla rodziny/klienta:

- możliwość uzyskania wieloaspektowej oferty pomocy w przezwyciężaniu trudnej sytuacji, jak również bardziej zindywidualizowanej i adekwatnej do danego przypadku,
- szybsze i planowe realizowanie działań pomocowych,
- unikanie sprzecznych lub powielających się działań różnych specjalistów,
- poczucie większej wartości jak również wpływu na swoje życie, dostrzeganie siebie jako osoby ważnej dla różnych osób, które chcą pomóc.

Korzyści dla członków zespołu:

- szybki i pełny przepływ informacji pomiędzy służbami społecznymi,
- bezpośrednia i otwarta komunikacja między członkami zespołu, umożliwiająca weryfikowanie bieżących wątpliwości,
- szerokie spojrzenie na problemy klienta i jego środowiska społecznego, co umożliwia pełniejsze zrozumienie jego sytuacji,
- możliwość postawienia wspólnej diagnozy problemów klienta oraz opracowania wspólnej strategii pomocowej,
- możliwość podjęcia działań zaplanowanych, skoordynowanych, nie powielających się i nie wykluczających się nawzajem, w tym wysoko specjalistycznych,
- redukcja poczucia osamotnienia i obciążenia problemami klientów oraz możliwość uzyskania pomocy i wsparcia od innych osób.

Słabą stroną działania zespołu interdyscyplinarnego jest nadmierna biurokracja przejawiająca się w gromadzeniu dokumentacji i sporządzaniu sprawozdań oraz to, że zadania wykonywane przez członków w zespole interdyscyplinarnym i w grupach roboczych są wykonywane w ramach obowiązków służbowych, a zatem nieodpłatnie, zdarza się, że poza godzinami pracy.

6. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

Największą trudnością w diagnozowaniu zjawiska przemocy domowej jest uzyskanie wiarygodnych i rzeczywistych danych pozwalających oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska. Jest wiele czynników, które utrudniają zbieranie informacji. Wiele przypadków przemocy jest nie zgłaszanych z uwagi na to, że w społeczeństwie w dalszym ciągu dominuje przekonanie, że problemy rodzinne powinny być rozwiązywane w rodzinie, bez ingerencji zewnętrznych instytucji. Przemoc domowa dla większości ludzi postrzegana jest jako temat wstydlivy, drażliwy. W społeczeństwie istnieje też wąskie rozumienie pojęcia przemocy głównie ograniczające się do przemocy fizycznej. Te same przypadki przemocy domowej mogą być zgłaszane w różnych instytucjach, które gromadzą i udostępniają dane dotyczące tego problemu. Nie sposób ocenić czy wzrost zgłaszanych przypadków dotyczących przemocy wynika, ze wzrostu przemocy czy jest wynikiem wzrostu świadomości społeczeństwa.

Pomimo, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania to jej rozmiar szacuje się na podstawie źródeł tzw. rejestrowanych czyli danych instytucji stykających się z problemem przemocy w rodzinie.

Na podstawie raportu badania z października 2019r. pn. Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w rodzinie / www.static.im-g.pl/ zrealizowanego przez Kantar na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (wyniki badań nie zostały jednak opublikowane na stronie ministerstwa), wynika że:

- 57% badanych Polaków doświadczyło w życiu jakieś formy przemocy,
- większość osób doświadczających przemocy w rodzinie nie szuka pomocy w związku z tym co się stało; jeśli podejmą decyzję o szukaniu wsparcia, najczęściej zwracają się o nie ofiary przemocy fizycznej, potem psychicznej i ekonomicznej, najrzadziej seksualnej,
- 10% Polaków uznaje różnego zachowania przemocowe za normalne. Szczególnie dotyczy to przemocy ekonomicznej; 14% badanych stwierdziło, że "kontrolowanie wszystkich wydatków i wydzielanie pieniędzy to przejaw gospodarności współmałżonka.
- zdecydowana większość Polaków uważa, że prawo niedostatecznie chroni osoby doznające przemocy w rodzinie; tak stwierdziło 72% badanych,
- 18% badanych nie podjęło działań w stosunku do osoby doznającej przemocy uważając, że przemoc jest prywatną sprawą rodziny,
- 29% badanych potwierdziło bycie sprawcą przemocy; jednokrotnym -9%, kilkukrotnym- 17%; wielokrotnym-3%.

Charakterystykę zjawiska przemocy w Polsce na podstawie działań podjętych przez policję w procedurze „Niebieskie Karty” / w oparciu o dane ze strony: www.statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/ przedstawia poniższa tabela:

rok	2017	2018	2019
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	75 662 (w tym: 61 980 wszczynających procedurę 13 682 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)	73153 (w tym: 59 829 wszczynających procedurę 13 324 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)	74 313 (w tym: 61 076 wszczynających procedurę 13 237 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	92529	88133	88 032
Liczba ofiar – kobiet	67984	65057	65 195
Liczba ofiar – mężczyzn	11030	10672	10 676
Liczba ofiar – małoletnich	13515	12404	12 161
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	76206	73654	74 910
Liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	5878	6045	6 448
Liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	70035	67306	68 148
Liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	293	303	314
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	46092	43182	42 583
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńcza)	413	427	309

Z powyższych danych wynika, że:

- około 90 tysięcy osób rocznie doznaje przemocy,
- w ogólnej procedurze wypełnionych formularzy "Niebieska Karta -A" w poszczególnych latach około 82% stanowią formularze wszczynające procedurę, a 18% formularze dotyczące kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury,
- najwięcej osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą stanowią kobiety (około 74%) ; w 14% przemoc dotyka małoletnich,
- najczęściej przemoc wobec najbliższych dopuszczają się mężczyźni stanowiąc około 91% ogólnej liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie że stosują przemoc,
- pomimo, że w przedstawionym okresie obserwuje się coroczny spadek osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc pod wpływem alkoholu, to nadal oscyluje on w okolicy 60% (około 57% w 2019r/.

Problem przemocy w rodzinie występujący na terenie gminy Miejskiej Nowa Ruda scharakteryzowano na podstawie danych statystycznych pochodzących ze sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowej Rudzie.

Wydaje się jednak, że skala zjawiska przemocy jest niedoszacowana, statystyki i zdiagnozowane przypadki pokazują tylko niewielką część problemu a świadomość społeczna mieszkańców pozostaje na niedostatecznym poziomie.

W latach 2017 – 2020 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 97 Niebieskich Kart. Struktura wdrożonych i zakończonych procedur Niebieskiej Karty przedstawia poniższa tabela:

rok	2017	2018	2019	2020
Liczba wdrożonych procedur Niebieskie Karty w danym roku kalendarzowym /ogółem/ w tym przez:	25	14	22	36
<i> policję</i>	20	6	21	32
<i> ośrodek pomocy społecznej</i>	5	5	1	2
<i> oświatę</i>	0	2	0	1
<i> służbę zdrowia</i>	0	1	0	1
<i> komisję rozwiązywania problemów alkoholowych</i>	0	0	0	0
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty /ogółem/	20	15	21	24
<i>Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty z powodu braku zasadności podejmowanych działań</i>	5	4	8	10
<i>Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty z powodu ustania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy</i>	15	11	13	14

Podsumowując, w 2020r. odnotowano duży wzrost uruchamianych procedur Niebieskich Kart. Jednocześnie pomoc na rzecz rodzin z problemem przemocy był utrudniony z uwagi na zagrożenie COVID. Sytuacja ta zmuszała do pracy w szczególnie trudnych warunkach. Analizując udział poszczególnych instytucji uprawnionych do wszczynania procedury Niebieskiej Karty w omawianym okresie, najwięcej kart (79) założyli funkcjonariusze policji. Wynika to ze specyfiki pracy tej instytucji. To najczęściej policja podejmuje pierwsze działania interwencyjne

mające na celu zabezpieczenie osób poszkodowanych oraz odizolowanie od sprawców.

Kolejną najczęściej reagującą instytucją jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, gdzie procedura wszczynana jest w trakcie wykonywania codziennych czynności służbowych, bądź też zgłoszeń ze środowiska. Pozostałe instytucje do tego zobligowane stosunkowo rzadko wszczynają procedurę „Niebieskie Karty”

Powodem zakończenia procedury Niebieskie Karty jest brak zasadności podejmowania dalszych działań, zrealizowanie celów oraz fakt ustania zjawiska przemocy w rodzinie; najwięcej procedur (24) zakończono w 2020r.

W każdej rodzinie objętej procedurą Niebieskiej Karty następuje diagnoza zjawiska przemocy prowadzona przez grupy robocze, które na swoich spotkaniach zajmują się zbieraniem informacji, weryfikacją zeznań, oceną realnego zagrożenia i monitorowaniem zmieniającej się sytuacji, wsparciem osoby poszkodowanej w rozwiązywaniu trudnej sytuacji. W latach 2017-2020 przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał łącznie 94 grup roboczych, które odbyły 337 spotkania.

Liczba powołanych grup roboczych i osób objętych ich pomocą przedstawia się następująco:

rok		2017	2018	2019	2020
<i>Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego</i>		4	4	4	5
<i>Liczba utworzonych grup roboczych</i>		22	14	22	36
<i>Liczba posiedzeń grup roboczych</i>		106	75	82	74
<i>Liczba osób objętych pomocą grup roboczych</i>		72	75	69	139
<i>w tym:</i>					
<i>kobiety</i>	<i>Ogółem</i>	28	32	25	51
	<i>w tym: niepełnosprawne</i>	2	0	5	0
	<i>w tym: starsze</i>	4	4	5	3
<i>mężczyźni</i>	<i>Ogółem</i>	3	2	26	50
	<i>w tym: niepełnosprawne</i>	0	1	1	4
	<i>w tym: starsze</i>	0	0	0	2
<i>dzieci</i>	<i>Ogółem</i>	41	41	18	38
	<i>w tym: niepełnosprawne</i>	2	0	0	1
<i>Liczba rodzin objęta pomocą grup roboczych</i>		31	20	33	46

Formy pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawia poniższa tabela:

rok		2017	2018	2019	2020
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa:	<i>medycznego</i>	0	0	0	0
	<i>psychologicznego</i>	31	14	23	30
	<i>prawnego</i>	20	12	11	28
	<i>zawodowego i rodzinnego</i>	9	9	25	30
<i>Pisma skierowane do Sądu Rejonowego z wnioskiem o wgląd w sytuację wychowawczą małoletnich dzieci z rodzin z problemem przemocy</i>		2	3	3	2
<i>Pisma skierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie leczenia odwykowego</i>		6	5	8	6
<i>Zawiadomienia złożone na Komisariacie Policji w Nowej Rudzie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania</i>		0	0	3	0
<i>Liczba osób doznających przemocy umieszczone w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu</i>		0	0	2	1
<i>Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą</i>		0	6	0	0
<i>Liczba rodzin, które otrzymały lokal socjalny</i>		1	3	0	0
<i>Liczba rodzin, które skorzystały z zasiłków z przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej</i>		5	3	4	5
		/14 osób/	/ 8 osób/	/ 9 osób/	/ 17 osób/

Analizując powyższe dane stwierdza się stałą tendencję wzrostową w zakresie zapotrzebowania na specjalistyczne poradnictwo, co oznacza że w miarę możliwości należałoby upowszechnić dostęp do sieci wsparcia w omawianym zakresie.

Zgodnie z uregulowaniami prawnymi zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, członkowie grupy roboczej podejmują także działania w stosunku do sprawcy przemocy

między innymi przez motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. Niestety jak dotąd tylko jeden ze sprawców (w 2020r.) skorzystał z tego rodzaju pomocy. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych organizowany jest przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku.

Z posiadanych danych / sprawozdania roczne z udzielonych świadczeń przez MOPS/ wynika, że problem przemocy domowej dotyka rodziny o różnym statusie społecznym i ekonomicznym a nie jak powszechnie sądzi się, że przemoc występuje wyłącznie w środowiskach marginesu społecznego i osób żyjących w ubóstwie.

W latach 2017-2020 spośród 130 rodzin objętych pomocą grup roboczych tylko 17 rodzin /48 osoby/ skorzystało z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w formie zasiłków wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie przedstawia się następująco:

rok	2017	2018	2019	2020
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie /ogółem/ w tym:	70	75	42	66
kobiety	28	32	21	36
mężczyźni	1	2	3	2
dzieci	41	41	18	28

Należy przy tym zaznaczyć, że powyższe dane roczne nie obejmują tylko osób, u których w danym roku zdiagnozowano występowanie przemocy; są tu również osoby, u których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w latach ubiegłych i procedura ta jest nie zakończona.

Zauważa się, że na przestrzeni charakteryzowanego okresu, najmniej osób dotkniętych przemocą było w 2019r. Istotnym jest przy tym fakt, że w tym roku zamknięto dużą ilość procedur Niebieskich Karty.

Z uwagi na fakt, że mężczyźni rzadko zwracają się o pomoc i ujawniają, że są dotknięci przemocą zarejestrowano ich stosunkowo niewielką liczbę jako osób doznających przemocy w rodzinie: w 2017r. – 1 mężczyzna, w 2018r. – 2 mężczyzn, w 2019r. – 3 mężczyzn , oraz w 2020r. - 2 mężczyzn.

W większości zdiagnozowanych rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie wychowują się małe dzieci. Przemoc wobec dzieci niesie ze sobą dramatyczne skutki zarówno

bezpośrednie, jak też dalekosiężne, często niewidoczne w pierwszym kontekście, a jednak prowadzące do stopniowej dezorganizacji psychiki i normalnego funkcjonowania małoletnich ofiar w przyszłości.

7. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Nadrzędnym działaniem w systemie przeciwdziałania przemocy jest nie tylko rozpoznanie zjawiska przemocy ale także przywrócenie osobom doznającym przemocy zdolności do godnego i bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie i środowisku. Dlatego ważne jest aktywne włączenie się w realizację programu wszelkich lokalnych podmiotów i instytucji działających w celu zwalczania i zapobiegania przemocy w rodzinie.

Zasoby instytucjonalne w systemie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy miejskiej Nowa Ruda to:

Zasoby instytucjonalne	Obszar działania w ramach kompetencji
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza sytuacji rodziny - interwencje w środowisku - poradnictwo - organizowanie pomocy - realizacja procedury "Niebieskiej Karty"
Zespół Interdyscyplinarny	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie - podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w środowisku zagrożonym przemocą - podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - monitorowanie sytuacji rodziny - integrowanie i koordynowanie działań instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Policja	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie interwencji - zapewnienie osobom doświadczającym przemocy doraźnego bezpieczeństwa - informowanie o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy - realizacja procedury "Niebieskiej Karty" - prowadzenie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc - podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie np. poprzez systematyczne wizyty w środowisku - monitorowanie środowisk, w których stwierdzono przemoc w rodzinie
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza i konsultacja - wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej

	<p>funkcji rodziny</p> <ul style="list-style-type: none"> - terapia zaburzeń rozwojowych i dysfunkcyjnych
<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja działań wynikających z ustawy o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - inicjowanie i monitorowanie działań związanych z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych - poradnictwo w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień - realizacja procedury "Niebieskiej Karty"
<p>Szkoły z terenu miasta Nowa Ruda</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja szkolnych programów edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych - zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły - wsparcie pedagogiczne dla rodziców - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych - wczesna diagnoza i interwencja w środowisku dotkniętym przemocą - prowadzenie działalności profilaktycznej jako alternatywy do zachowań destrukcyjnych - promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego - rozwój zainteresowań indywidualnych - realizacja procedury "Niebieskiej Karty"
<p>Organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działalności profilaktycznej jako alternatywy dla zachowań destrukcyjnych - promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego - rozwój zainteresowań indywidualnych - organizowanie spotkań o charakterze kulturalno-sportowym

Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie diagnoz i porad lekarskich - prowadzenie terapii osób uzależnionych - terapia zaburzeń rozwojowych i dysfunkcyjnych
Zakłady Opieki Zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy medycznej - udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy - wystawianie zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu - realizacja procedury "Niebieskiej Karty"
Miejsko-Gminny Punkt Konsultacyjno-Interwencyjny "Pierwszy-Kontakt"	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień - informowanie o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy - psychoterapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych - działanie grup terapeutycznych oraz wsparcia dla ofiar przemocy - działalność telefonu zaufania
Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo prawne
Urząd Pracy	<ul style="list-style-type: none"> -pomoc w znalezieniu pracy -szkolenia zawodowe

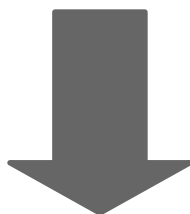
8. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na terenie gminy miejskiej Nowa Ruda na lata 2021-2025 to kontynuacja działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2014-2020. Cele i założenia zaplanowane do realizacji Programu mają służyć poprawie sytuacji osób doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Należy zwiększyć skuteczność i dostępności działań na rzecz rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Ideą niniejszego programu jest:

*Przeciwdziałanie zjawisku przemocy
w rodzinie poprzez
działania prewencyjne, profilaktyczne
edukacyjne i wspierające.*

a mianowicie:

<i>Ochrona i pomoc osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie</i>	<i>Podniesienie kompetencji służb i przedstawicieli osób realizujących działania z zakresu problematyki przemocy w rodzinie</i>	<i>Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>
---	---	---

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez działania w następujących obszarach:

profilaktyka – zapobieganie przemocy poprzez promowanie wartości prorodzinnych, właściwych modeli wychowawczych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, mediacje rodzinne;

edukacja – przekazywanie wiedzy na temat przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy oraz informowanie o możliwościach uzyskania pomocy;

wspieranie – udzielanie szeroko rozumianego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, w tym: udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej oraz zapewnienie schronienia.

interwencja – działania polegające na przerwaniu kręgu przemocy, ochronie osób doznających przemocy w rodzinie oraz świadków przemocy, izolacja i oddziaływania korekcyjno-edukacyjne na sprawców.

Osiągnięcie powyższego celu możliwe jest poprzez realizację celów szczegółowych i działań w nich zawartych.

Cel 1

Ochrona i pomoc osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie

Planowane działania:

- podejmowanie interwencji w środowisku
- przerwanie przemocy i ochrona przed dalszym krzywdzeniem
- realizacja procedury Niebieskiej Karty
- zapewnienie pomocy informacyjnej i wsparcia emocjonalnego
- prowadzenie poradnictw: medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego i wsparcia terapeutycznego
- zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez kierowanie do całodobowych ośrodków wsparcia
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie z uwagi na zagrożenie życia i zdrowia- art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- udzielanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą
- prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami w których stosowana jest przemoc
- monitorowanie przez pracowników socjalnych, policję oraz kuratorów sądowych rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą
- zgłaszanie osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe

- kierowanie osób stosujących przemoc do programu korekcyjno - edukacyjnego

Cel 2

Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Planowane działania:

- poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy miejskiej Nowa Ruda poprzez opracowanie diagnozy
- tworzenie bazy danych o miejscach i instytucjach udzielających pomocy
- upowszechnianie informacji o instytucjach pomocowych udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy
- organizowanie akcji informacyjnych, ulotek, informatorów
- prowadzenie zajęć edukacyjno -wychowawczych dla dzieci i młodzieży w zakresie przemocy
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem i agresją, rozwiązywania konfliktów bez przemocy, wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przemocy
- tworzenie w mieście oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
- kontynuowanie działalności i utrzymanie funkcjonujących w mieście stowarzyszeń organizacji pożytku publicznego
- prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców

Cel 3

Podniesienie kompetencji służb i przedstawicieli osób realizujących działania z zakresu problematyki przemocy w rodzinie

Planowane działania:

- uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach i spotkaniach na temat przemocy w rodzinie
- wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie
- zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy podmiotów zaangażowanych w system

9. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ

Wszelkie cele i działania zaplanowane w niniejszy Programie winny służyć przede wszystkim poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i rodzin zagrożonych przemocą.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- ustawiczne działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego
- usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz stosującym przemoc (w tym: udzielanie profesjonalnej pomocy specjalistycznej, zwiększenie dostępności do form wsparcia)
- podniesienie jakości udzielanej pomocy
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie (doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie)
- rozwój systemu współpracy między instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- ograniczenie społecznej tolerancji na zjawisko przemocy w rodzinie i zwiększenie zaangażowania w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

10. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznego sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Zespołu Interdyscyplinarnego.

Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z niniejszego Programu mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym. Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie

Zakres realizacji podejmowanych działań programowych w poszczególnych latach będzie ściśle uzależniony od możliwości finansowych gminy miejskiej Nowa Ruda, wysokości dotacji przyznanych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz możliwości budżetowych i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Uprawnione jednostki na zaplanowane w Programie działania aplikować mogą o środki zewnętrzne.

UZASADNIENIE

Art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

W myśl przepisów w/w ustawy do zadań własnych gminy należy:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

W gminie miejskiej Nowa Ruda dotychczas realizowano Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Nr 344/XLI/13 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 18 grudnia 2013r.

Miał on na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemoc, rozwój działań profilaktycznych oraz działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc.

Z uwagi na zakończenie czasu jego realizacji a przede wszystkim na potrzebę dbania o rodziny dotknięte przemocą domową należy te działania kontynuować i korygować, by ograniczać problemy i skalę skutków przemocy domowej.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy aktywnej współpracy służb wymienionych w programie. Praca ze zjawiskiem przemocy, aby była skuteczna i przynosiła trwałe efekty musi być realizowana interdyscyplinarnie.

Realizacja Programu w efekcie zakłada, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2021 – 2025 jest w pełni uzasadnione.